

DRAAIBOEK
KWALITEITS-
BEOORDELING
2020-2021

**VOOR DE BEOORDELING VAN
PROJECTSUBSIDIES EN BEURZEN
IN HET KADER VAN HET
KUNSTENDECREET
08.09.2020**

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding en doel.....	4
2.	Kwaliteitsbeoordeling: wie doet wat?	5
2.1.	Beoordelaars	5
2.1.1	Vaste en wisselende beoordelaars	5
2.1.2	Projectcommissies	5
2.1.3	Beurscommissies	6
2.2.	Voorzitters	6
2.3.	Administratie	7
2.4.	Adviescommissie Kunsten	8
3.	Toelichting bij beurzen en projectsubsidies.....	9
3.1.	Verschillen tussen beurzen en projectsubsidies	9
3.2.	Indiendata	9
3.3.	Toekenningsvoorwaarden en beoordelingscriteria	10
3.3.1	Toekenningsvoorwaarden	10
3.3.2	Beoordelingscriteria voor beurzen	10
3.3.3	Generieke beoordelingscriteria voor projecten	10
3.3.4	Functie-specifieke beoordelingscriteria voor projecten	11
3.4.	Enkele bijzonderheden	12
3.4.1	Forfaitaire beursbedragen	12
3.4.2	Projectsubsidies Kunstenaars ook voor ‘intermediairen’	12
3.4.3	Projectsubsidies Organisaties ook als opstap naar werkingssubsidie	12
4.	Vorbereiding van de commissievergadering.....	13
4.1.	Vorbereiding via insteken	13
4.2.	Informatiebronnen	14
4.3.	Hulpteksten bij de interpretatie van de criteria	14
5.	Verloop van de commissievergadering	15
5.1.	Rolverdeling en opdrachten	15
5.2.	vergaderafspraken en deontologie	16
6.	Opmaak en inhoud van de adviestekst.....	16
6.1.	Tekstuele evaluatie per criterium	16
6.2.	eventuele opmerkingen of bezwaar van de administratie	16
6.3.	Beoordeling van de aandachtspunten uit de visienota	17
6.4.	Globale inhoudelijke waardering via een categorie EN EeN RANGORDE	18
6.5.	Indicatieve waardering over het subsidiebedrag	18
7.	Opmaak van een methodologisch getoetst ontwerp van beslissing door de administratie	19
7.1.	Eindrangorde door administratie	19
7.2.	Methodologische toetsing van de eindrangorde door de adviescommissie kunsten	19
7.3.	Ontwerp van beslissing door de administratie	19
8.	Beslissing door de minister	20
9.	Vragen i.v.m. de subsidiebeslissing	20

////////////////////////////////////

2/ beoordeling

Beoordelaars kunnen in een specifiek beoordelingsformat de relevante beoordelingscriteria behandelen, aan de hand van de toelichtingen, die dezelfde zijn als de hulpteksten in het aanvraagjabloon. Beoordelaars kunnen de juiste achtergrondinformatie en historiek over een aanvraag raadplegen.

3/ beslissing en andere communicatie

KIOSK stuurt berichten naar de aanvrager over ontvangst, ontvankelijkheid, beslissing, uitbetaling en nodige verantwoording van het dossier.

4/ verantwoording

Aanvragers laden hun verantwoordingsdossier op in KIOSK.

5/ toezicht

De administratie laadt het toezichtsverslag op in KIOSK.

2.4. ADVIESCOMMISSIE KUNSTEN

Zoals vermeld in de inleiding is de hoofdtaak van de Adviescommissie Kunsten te waken over een kwaliteitsvol beoordelingsproces en daartoe de visie, de methodiek en de evaluatie te ontwikkelen. Dit gebeurt in afstemming met de administratie en de voorzitters van de beoordelingscommissies, en wordt weergegeven in dit draaiboek. Een belangrijk onderdeel hiervan is het overleg met en afstemming met de voorzitters van de beoordelingscommissies (zie verder onder 10. Overleg, evaluatie en bijsturing). De andere decretaal vastgelegde kerntaken zijn opgenomen als bijlage 2.

2. kwaliteit **zakelijk** beheer:
 - i. de kwaliteit van het zakelijk beheer en de haalbaarheid van de begroting
 - ii. aandacht voor een correcte vergoeding voor kunstenaars;
3. landelijke en/of internationale **positionering, samenwerking en betekenis**;
4. de mate waarin het aanvraagdossier uitvoering geeft aan één of meer **aandachtspunten** uit de strategische visienota, zie verder 6.3. *beoordeling van de aandachtspunten uit de visienota.*

3.3.4 Functie-specifieke beoordelingscriteria voor projecten

Het criterium **Kwaliteit inhoudelijk concept en concrete uitwerking** krijgt een specifieke invulling per functie. Met de aanduiding van één of meerdere van de vijf gedefinieerde functies, kiest een aanvrager dus zelf op welke functie-specifieke criteria de aanvraag zal beoordeeld worden.

In principe kiest een aanvrager voor één functie. Slechts in uitzonderlijke gevallen zet een project in op twee of meer functies. Dit is enkel het geval wanneer het om twee of meer volstrekt evenwaardige functies gaat. Als een aanvrager een tweede of derde functie aankruist zonder dat dit een kernfunctie is, kan dit in zijn eigen nadeel werken bij de beoordeling, aangezien het project dan even goed moet scoren op de functie-specifieke criteria als een project dat deze functie als kernfunctie heeft.

Voor de functie ontwikkeling:

- o kwaliteit van het artistiek onderzoek en experiment;
- o bijdrage (van het project) aan de ontwikkeling van het traject van de kunstenaar.

Voor de functie productie:

- o kwaliteit van het creatie- en productieproces;
- o kwaliteit van het artistieke resultaat;
- o visie op distributie en publieksbereik.

Voor de functie presentatie:

- o kwaliteit van het gepresenteerde artistieke resultaat;
- o kwaliteit van de presentatiecontext;
- o visie op en uitwerking van de publiekswerking.

Voor de functie participatie:

- o kwaliteit van de participatieve concepten en methodieken;
- o kwaliteit van de procesbegeleiding;
- o betrokkenheid van de deelnemers.

Voor de functie reflectie

- o kwaliteit van de reflectie over de kunst(praktijk) en/of het kunstenveld, voor zover er een betrokkenheid is met het kunstenveld in het Nederlandse taalgebied en/of in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- o kwaliteit van de wijze waarop de reflectie toegankelijk gemaakt wordt.

//

Het aanvraagdossier omvat een realistische planning van de artistieke, de organisatorische en de financiële aspecten voor de gevraagde periode van het project. De redelijke verhouding tussen de zakelijke kosten en de artistieke kosten moet blijken uit het dossier.

4. VOORBEREIDING VAN DE COMMISSIEVERGADERING

4.1. VOORBEREIDING VIA INSTEKEN

Om de bespreking en advisering van dossiers vlot te laten verlopen tijdens de commissiebespreking wordt deze vergadering grondig voorbereid. Dit gebeurt door de opmaak van ‘insteken’. Een ‘insteek’ is een tekstuele voorbereiding door een beoordelaar of de administratie die dient als vertrekpunt voor de beoordeling van de criteria tijdens de commissievergadering, op basis van een zeer grondige lezing van het dossier. Er zijn inhoudelijke en zakelijke insteken:

- Een inhoudelijke insteek wordt opgemaakt door een beoordelaar, en behandelt alle te beoordelen criteria, inclusief het zakelijk criterium bij projectsubsidies.
- Een zakelijke insteek wordt opgemaakt door de administratie en behandelt enkel de elementen van het zakelijk criterium.

Voor een projectsubsidie worden twee beoordelaars aangeduid om een inhoudelijke insteek te maken; een medewerker van de administratie maakt één zakelijke insteek. Voor beurzen wordt er aan één beoordelaar een inhoudelijke insteek gevraagd. Er is bij beurzen geen zakelijke insteek want er is geen zakelijk criterium. De insteken worden in de online toepassing KIOSK in vaste, gestandaardiseerde rubrieken aangeleverd en bewaard. De insteken worden na de commissiebespreking verwerkt tot de adviestekst. Het zijn informele documenten die na verwerking verdwijnen, en niet apart opvraagbaar zijn.

Als een beoordelaar merkt, bij het ontvangen van het overzicht van te beoordelen dossiers en de toewijzing van de insteken, dat hij of zij rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken is bij één of meerdere dossiers die voorliggen, meldt de beoordelaar dit onmiddellijk aan de administratie.

- Indien aan de beoordelaar voor het betrokken dossier een insteek gevraagd werd, zal de administratie de insteek aan een andere beoordelaar toewijzen, en verlaat de beoordelaar bij de bespreking van dat dossier tijdelijk de vergadering.
- Indien het gaat om een dossier waarvoor de beoordelaar geen insteek gevraagd werd, verlaat de beoordelaar bij de bespreking van dat dossier tijdelijk de vergadering.

Er wordt gestreefd naar een gelijke verdeling van het aantal insteken per beoordelaar. Uitgaande van een maximum van 25 dossiers per projectcommissie van 7 leden gaat het over maximum 7 tot 8 insteken/beoordelaar.

Bij een beurscommissie van 3 leden, waarbij slechts één insteek/dossier nodig is, is het aantal insteken/beoordelaar ongeveer hetzelfde, maar de dossiers zijn lichter en de beoordelingscriteria beperkter, waardoor de werklast per dossier bij een beurscommissie minder hoog is.

////////////////////////////////////

Opmerkingen

Met de aanduiding van 'opmerkingen' kan de administratie opmerkingen meegeven die nuttig en nodig kunnen zijn voor de organisatie, met als doel de organisatie bij te sturen. Deze opmerkingen kunnen daarna, indien er een subsidie wordt toegekend, bij het toezicht worden opgevolgd. Dit heeft echter geen invloed op de eindconclusie (categorie) of rangorde van de beoordelingscommissie.

Bezwaar

De aanduiding van een 'bezwaar' betekent dat de administratie het onverantwoord vindt om deze organisatie of dit project te subsidiëren. Dit beïnvloedt niet de eindconclusie (categorie) van de beoordelingscommissie maar het beïnvloedt wel de rangorde: het dossier komt onderaan in de rangorde terecht. Enkele voorbeelden van gevallen die kunnen leiden tot een bezwaar zijn opgenomen in bijlage 3.

6.3. BEOORDELING VAN DE AANDACHTSPUNTEN UIT DE VISIENOTA

Een criterium voor de beoordeling van projectsubsidies is de mate waarin de aanvraag de aandachtspunten uit de visienota uitvoert. Dit criterium is op zich geen kwaliteitscriterium zoals de andere criteria, maar een toetsing van kenmerken die worden ingezet om de rangschikking op basis van *kwaliteit* eventueel bij te sturen op basis van *prioriteit*. Dit criterium geldt niet voor beurzen.

Dit zijn de aandachtspunten die voor de beoordeling van projecten gelden vanaf de indiendatum van 15 september 2020:

1. Meerstemmigheid en Landschapszorg: Het project/de werking neemt een unieke plaats in het kunstenlandschap in of biedt inzichten die nergens anders aan bod komen.
2. Traditie en innovatie: Het project/de werking gaat op een innovatieve, een artistiek zinvolle of kwaliteitsvolle wijze aan de slag met het cultureel erfgoed, de canon en/of de rijke diversiteit aan historische tradities.
3. Internationalisering: Het project/de werking heeft een unieke internationale meerwaarde of potentie.
4. Kunst als gemeenschapsvorming: Het project/de werking betreft op een unieke wijze (jonge) kinderen en jongeren bij hun artistieke werking.
5. Zelfredzaamheid: Het project/de werking heeft bijzondere aandacht voor de kwetsbare positie van de individuele kunstenaar.

De beoordelingscommissie gaat voor elk dossier na of het dossier op een uitzonderlijke wijze beantwoordt aan één of meerdere van deze aandachtspunten. Als dit het geval is, registreert ze dit in de beoordelingsformat KIOSK en neemt in de concluderende adviestekst een expliciete motivatie hierover op. De toekenning van een "+" gebeurt weloverwogen en slechts in 'uitzonderlijke' gevallen. De adviestekst is een officieel document dat bij de mededeling van de beslissing van de minister aan de aanvrager wordt bezorgd. De aanvrager zal daardoor ook de evaluatie op de aandachtspunten kennen.

De lijst met dossiers die een "+" kregen, wordt, samen met de adviezen en de rangorde, aan de administratie bezorgd.

7. OPMAAK VAN EEN METHODOLOGISCH GETOETST ONTWERP VAN BESLISSING DOOR DE ADMINISTRATIE

7.1. EINDRANGORDE DOOR ADMINISTRATIE

De administratie stelt een voorontwerp van beslissing op over het geheel van de voorliggende dossiers op basis van de adviezen en de rangordes van de commissies. Het voorontwerp van beslissing is afgestemd op de strategische visienota en op het beschikbare budget.

De administratie maakt hiervoor een eindrangorde op door de rangordes van de verschillende commissies in elkaar te schuiven.

De administratie kan enkel deze eindrangorde bijsturen op basis van de aandachtspunten uit de visienota, met als doel te komen tot een divers en kwalitatief kunstenlandschap. In het geval van aanpassingen aan de eindrangorde moeten deze gemotiveerd worden.

7.2. METHODOLOGISCHE TOETSING VAN DE EINDRANGORDE DOOR DE ADVIESCOMMISSIE KUNSTEN

De administratie legt de al dan niet aangepaste eindrangorde ter toetsing voor aan de Adviescommissie Kunsten. De Adviescommissie Kunsten gaat enkel na of de eventuele aanpassingen zijn gebeurd op basis van de door de beoordelingscommissies beoordeelde aandachtspunten uit de visienota.

De secretaris van de Adviescommissie Kunsten bezorgt het advies over de toetsing aan de administratie die het verwerkt in het ontwerp van beslissing. De conclusie van de Adviescommissie gaat samen met het ontwerp van beslissing naar de minister.

De periodieke evaluatie van de volledige beoordelingsmethodiek gebeurt eveneens door de Adviescommissie Kunsten maar op een later ogenblik in het beoordelingsproces (zie 10. Overleg, evaluatie en bijsturing’).

7.3. ONTWERP VAN BESLISSING DOOR DE ADMINISTRATIE

Ten slotte maakt de administratie een ontwerp van (subsidie)beslissing, afgestemd op het beschikbare budget. Hierbij vertrekt ze van de eindrangorde en de bijhorende indicaties voor de subsidiebedragen en verwerkt ze het resultaat van de methodologische toetsing van de rangorde door de Adviescommissie Kunsten in het ontwerp van beslissing. De adviezen en rangordes van de verschillende commissies en het voorontwerp van beslissing worden bijgevoegd.

////////////////////////////////////

Binnen de functie “productie” is het belangrijk om een visie te ontwikkelen op spreiding/distributie en publieksbereik, maar wordt er niet verwacht dat de spreiding zelf wordt gerealiseerd (wat de kern is van de functie presentatie).

Presentatie

Presentatie is in het Kunstendecreet gedefinieerd als: “*het delen van het gecreëerde en geproduceerde artistieke werk met een publiek*”.

Omschrijving uit de Memorie van Toelichting:

Een presenterende organisatie of kunstenaar programmeert en realiseert een gecontextualiseerd aanbod van kunstpraktijken. Vanuit haar positionering in het kunstenveld en de maatschappij, geeft het aandacht aan vernieuwende trends in de (inter)nationale kunstensector, aan de canon of aan specifieke niches. Ze brengt kunst in verbinding met een publiek. De programmator/curator staat tussen de kunstenaar (en zijn/haar wensen, betekenissen enzovoort) en het publiek en speelt een bemiddelende rol. De focus ligt daarbij op ‘deelnemen’: het publiek is hier de gebruiker, de aanwezige, de toeschouwer. Hun relatie t.o.v. het aanbod is eerder ingevuld als klant. De presenterende organisatie of kunstenaar bereikt haar doelpubliek via een actieve publieksbemiddeling. Deze omvat zowel publiekswerving (aanspreken en aantrekken van publiek d.m.v. communicatie), als publiekswerking (het aanbieden van een gepaste omkadering bij het programma/product).

Nadere toelichting

Een presenterende organisatie of kunstenaar deelt kunst met een publiek. De focus ligt op deelnemen. Het publiek is hier de gebruiker, de aanwezige, de toeschouwer, de klant.

- Publiekswerving gaat over de inzet van verschillende communicatiekanalen om het doelpubliek te bereiken.
- Publiekswerking gaat over het aanbieden van omkaderende activiteiten zoals rondleidingen, zaalteksten, introducties, nabesprekingen...

Participatie

Participatie is in het Kunstendecreet gedefinieerd als “*het ontwikkelen en toepassen van visie, concepten en processen die bijdragen tot de participatie, zowel als actieve deelname aan kunst als het confronteren met kunst, met aandacht voor maatschappelijke en culturele diversiteit*”.

Omschrijving uit de Memorie van Toelichting:

Deze functie vertrekt van de expliciete zorg voor het toegankelijk maken en het actief betrekken van diverse publieken (het ‘deelhebben’). Daarbij gaat aandacht naar meer kwaliteit en grotere intensiteit van het deelnemen en het aanspreken van nieuwe doelgroepen. De participant wordt hier sterk geëngageerd bij het uitvoeren van het proces. De betrokkenheid van de doelgroep en de procesmatige benadering zijn even belangrijk als het artistieke resultaat. De participatieve methodes die hiervoor nodig zijn kunnen van sociaal-

Met 'reflectie' wordt de betekenis van kunst, een oeuvre, kunst in de maatschappij en de relatie tussen ontwikkelingen in de maatschappij en kunst besproken, ter discussie gesteld, verdiept. Het laat ook een bredere kijk op de artistieke ontwikkelingen toe. De reflectie moet steeds artistieke, culturele en/of kunstkritische inhoud als voorwerp hebben en bijdragen aan de kennis over het kunstenveld (en diens ontwikkelingen) of de discussie erover voeden en versterken. Reflectie kan onafhankelijk van creatie en presentatie tot stand komen (= reflectie 'door derden'). Reflectie en/of kunstkritiek kunnen toegankelijk gemaakt worden voor een geïnteresseerd publiek via bv. publicaties, catalogi, studiedagen, workshops, lezingen en debatten enzovoort.

BIJLAGE 3: TOELICHTING BIJ BEZWAAROPTIE ADMINISTRATIE

De administratie kan in het adviessjabloon het veld 'Opmerkingen' of 'Bezwaar' aanvinken, op basis van een zakelijke doorlichting van het aanvraagdossier en/of op basis van elementen uit de subsidiehistoriek van de aanvrager.

De aanduiding van een 'bezwaar' betekent dat de administratie een uitgesproken negatieve evaluatie van het zakelijk criterium formuleert en het onverantwoord vindt om deze organisatie of dit project te subsidiëren. Hierdoor komt het dossier onderaan de prioriteitenlijst terecht.

Deze gevallen kunnen leiden tot een bezwaar:

- het zakelijk beheer beantwoordt niet aan de vereiste minimumkwaliteit, er zijn duidelijke en aantoonbare gebreken die niet eenvoudig te remediëren zijn;
- de aanvraag wordt volledig via een ander kanaal voor hetzelfde doel en dezelfde uitgaven reeds gesubsidieerd (aantoonbare dubbele subsidiëring);
- er worden uitgaven opgenomen die niet in relatie staan tot het doel (begroting spoort niet met inhoud van het project).

In deze gevallen van 'bezwaar' wordt het dossier wel integraal beoordeeld.

Indien de administratie besluit tot een 'bezwaar' moet ze dit steeds duidelijk motiveren in het bijhorende tekstveld.

Andere opmerkingen die wel te remediëren zijn, die te maken hebben met twijfels of interpretatiekwesties over onderdelen van de begroting, de haalbaarheid of het zakelijk verleden van de aanvrager, maar die subsidiëring op zich niet in de weg staan, kunnen verwerkt worden in de adviestekst van de beoordelingscommissie over het zakelijk criterium of kunnen opgenomen worden in het veld 'opmerkingen' van de administratie. Deze opmerkingen hebben niet noodzakelijk invloed op de rangorde. Ze worden samen met de andere criteria afgewogen, om te komen tot een algemene eindconclusie.

////////////////////////////////////

Vergaderen

De beoordelingscommissie of adviescommissie kan slechts geldig adviseren of beslissen indien ten minste de helft van de leden het advies of de beslissing bekrachtigt.

Indien het quorum niet wordt bereikt, kan de beoordelingscommissie of de adviescommissie het advies laten bekrachtigen op de eerstvolgende vergadering waarop het quorum wel wordt bereikt, of via e-mail of via het digitale opvolgsysteem KIOSK.

Het verslag van de vergadering moet goedgekeurd worden door tenminste de helft van de leden die aanwezig waren op de bewuste vergadering.

Beslissen en stemmen

Enkel de leden hebben stemrecht, de voorzitter niet.

De beoordelingscommissie tracht steeds een beslissing te nemen met unanieme goedkeuring van de in de vergadering aanwezige leden. Wordt er geen unanimititeit bereikt, dan wordt er een beslissing genomen met gewone meerderheid van stemmen (= de helft + 1) van de in de vergadering aanwezige leden.

Onthoudingen worden bij de stemming in aanmerking genomen voor het bereiken van het vereiste quorum.

Verslagen

De secretaris maakt een verslag op van elke vergadering van de beoordelingscommissie of de adviescommissie. De verslagen vermelden plaats, datum, begin - en eind uur, de aanwezigen, verontschuldigten of afwezigen en de agenda.

De verslagen zijn een samenvattend verslag waarin beknopt wordt weergegeven wat er in de vergadering is beslist. Ook het verlaten van de vergadering in het geval van betrokkenheden wordt hierin genoteerd.

De samenvattende verslagen van de adviescommissie worden actief openbaar gemaakt op de website van het departement CJM na goedkeuring door de voltallige adviescommissie.

Openbaarheid van bestuur

Alle verslagen van de beoordelingscommissie en de adviescommissie vallen onder het toepassingsgebied van het decreet van 26 maart 2004 houdende openbaarheid van bestuur.

Cultural governance en evaluatie

De commissievoorzitters en de adviescommissie passen de principes van deugdelijk bestuur toe. Zij streven zo veel mogelijk openheid en transparantie na en volgen de werkwijze en maatregelen ter vermindering van belangenvermenging zoals vastgelegd in de deontologische code.

De adviescommissie zal minstens één keer per jaar de evaluatie en integriteit van de eigen werking agenderen. De evaluatie van de beoordelingscommissies wordt door (een delegatie van) de voorzitters besproken met de adviescommissie, daarbij kan ook de rol van de administratie bij het beoordelingsproces aan bod komen.

Slotbepaling

Wijzigingen en/of aanvullingen van dit huishoudelijk reglement kunnen worden ingediend bij de secretaris van de adviescommissie door het dagelijks bestuur van elke beoordelingscommissie of door leden van de adviescommissie. De indiener maakt een ontwerp van amendement op dat ter goedkeuring aan de leden van de adviescommissie wordt voorgelegd. Het amendement wordt aanvaard als tenminste de helft van de leden van de adviescommissie er zijn goedkeuring aan verleent.

Een wijziging en/of aanvulling van dit huishoudelijk reglement wordt van kracht vanaf de eerstvolgende beoordelingsronde.

Dit huishoudelijk reglement voor de beoordelingscommissies, de pool van beoordelaars en de adviescommissie, werd unaniem goedgekeurd door de adviescommissie en werd bekrachtigd door de minister.

